

Keltarihmakääpä

Gul mjukporing

Anomoloma albolutescens

Uhanalaisuusluokka (IUCN): silmälläpidettävä (NT)

Luonnehdinta

Keltarihmakääpä on pienikokoinen, pehmeä ja kuivana huopamainen. Se kasvaa pinnanmyötäisesti alustaansa kiinnittyneenä. Käävän reuna on ohut, valkoinen tai keltainen. Paikoin siitä kasvaa kellertäviä ja lankamaisia rihmastojänteitä, jotka jatkuvat lahoppuun. Pillipinta on ensin valkoinen, myöhemmin kellertävä ja kuivana kellanharmaa. Pillejä on tavallisesti 2–3 millimetrillä.

Elinympäristö ja levinneisyys

Keltarihmakääpä kasvaa useimmiten kuusella, harvoin myös haavalla. Se kasvaa vain maapuissa, jotka ovat kuorettomia, pehmeäksi lahonneita ja usein sammalpeitteisiä. Kasvupaikat ovat yleensä vanhoissa lehtomaisissa metsissä. Suomessa keltarihmakääpää tavataan harvinaisena Varsinais-Suomesta ja Satakunnasta Kainuuseen, pohjoisimmat kasvupaikat ovat Tervolassa ja Sallassa.

Nykytila ja uhkatekijät

Keltarihmakääpä selviää vain vakaissa elinympäristöissä, joissa on jatkuvasti erikokoisia lahoppuita. Keltarihmakääpä on taantunut vanhojen metsien harvinaistumisen ja pirstaloitumisen sekä lahoppuun vähenemisen myötä. Suurin osa lajin nykyisistä kasvupaikoista sijaitsee suojelualueilla.

Hoitosuositukset

Keltarihmakäävän esiintymispaikka tulisi rajata metsänkäsittelyn ulkopuolelle. Esiintymispaikan ympäristö tulisi säilyttää jatkuvasti peitteisenä, jotta pienilmasto säilyy lajille suotuisana. Lähialueen kookkaat kuuset ja haavat tulisi säästää ja maapuut jättää paikoilleen, sillä lahoppuujatkumo on keltarihmakäävälle elintärkeä.

Lähteet

- Kotiranta, H., Saarenoksa, R. & Kytövuori, I. 2009. Suomen kääväkkäiden ekologia, levinneisyys ja uhanalaisuus. – Norrlinia 19: 1–233.
- Kotiranta, K. & Niemelä, T. 1996. Uhanalaiset käävät Suomessa. 2. uudistettu painos. Suomen ympäristökeskus, Helsinki. Ympäristöopas 10. 184 s.
- Niemelä, T. 2005. Käävät, puiden sienet. Luonnontieteellinen keskusmuuseum, Kasvimuseo, Helsinki. 319 s.

Kuva: Leena Eerola